

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro}. 62.

WE SRZODĘ DNIA 2. SIERPNI 1797.

Cesarski, Król. w Gallicyi zachodniej, apellacyjny Trybunał, wszystkim tak podległym sądom ziemskim, iako też stronom którym za leżeć na tym może, niemniej ich adwokatom, czyli patronom, dowiadomości i ścisłego zachowania podaje.

Jego Cefsarsko, Królewska i Appostolska Mość nietylko, naywyższym swim nadwornym dekretem, dnia 30 stycznia r. b. wypadłym, rozkazać raczył, aby sprawy cywilne w registra w pisow usądow ziemskich tej Prowincyi będące, wciągnięte, które w atk procesu sądowego ieszcze nie weszły, czyli przez sądy ziemskie do rozpoznania przedsięwzięte nie są, nie były uważane iako sprawy wiszące, owszem, aby sądy ziemskie niewdając się iuz w prowadzenie i rozpoznanie takowych spraw, Aktorów, czyli strony powodowe, do przyzwoitego sądu szlacheckiego tym końcem odsyłały, aby tamże, chcące proces prowadzić, żałoby na piśmie czyli akcyę podawały, ale nawet wyżey wspomniona J. Ces. Kr. Appost. Mość, mocą swego naywyższego nadwornego dekretu, pod datem 24 kwietnia r. b. wypadłego, daley wola swoią oświadczyć raczył, iż wszystkie sprawy cywilne, w registra usądow ziemskich w pisane, gdzie na zaniesioną żałobę czyli pozew, albo obydwie strony, albo sam tylko Aktor, czyli powód na terminie z przywołanego wpisu nie stanął, a zaim sęd żadnego dekretu nie wydał, podobnież gdzie po zaniesioney żałobie czyli pozwie, sęd za rzecz potrzebną uznał, kogoś trzeciego, do żałoby czyli pozwu nie wchodzącego, przypoznać, lub gdzie trzecia kondemnata ieszcze nienastąpiła, lub na koniec, gdzie tylko dekret posrzesniczy wypadł, na przykład na komunikacyą dokumentow, na poprzednicze rozpoznanie istoty rzeczy, lub na oczywiste oglądanie na miejscu, czyli gruncie, lub na kondescucyą, i tam daley, od sądow ziemskich zwrócone, i czyli same strony, iako ich adwokaci, czyli patronowie, aby swoje akcyę, czyli żałoby na piśmie podawały, do przyzwoitego sądu szlacheckiego odsyłane bydź mają.

Dan w Krakowie dnia 17 maja 1797.

Z rady Cefsarsko Królewskiego Trybunał. Apella. Gallicyi zachodniej.

Franciszek Chrastianski, Sekretarz.

Z Londynu d. 11. Lipca.

Pierwsze depesze, które lord Malmesbury po jego ztąd wyjeździe przez postaćca stanu P. Brooksa posłał, są d. 6 t. m. z Lill datowane. Donosi w nich, że był z szczególniejszemi honorami przyjmowany, i że listy zaufania między nim i Francuzkami pełnomocnikami zamienione zostały. Na drodze z Kale do Lill wszędzie lord Malmesbury był z wyrazami radości od ludu, a w St. Omer z wystrzałem armat przyjmowany. Gdy do Lill przybył, ulice miasta były ludem napelnione, który krzyczał: Niech żyją ministrowie pokoju! oby ich negocyacye skutkiem uwleńczone zostały! &c. Zniecierpliwością oczekujemy drugiego kuryera z Lill, który nam o pierwszych konferencyach lorda Malmesbury z Francuzkami pełnomocnikami doniesie. Utrzymują, iż zasady pokoju nim się jeszcze kongres w Lill rozpoczął, niż z Francją ułożone były.

Na d. 8 t. m. umarł sławny Edmund Burke, w 63 roku wieku swego w wiejskim swem mieszkaniu Beaconsfield. Przy końcu życia zachował tę samą moc ducha, którą w ciągu swego życia okazywał, i umarł iak mędrzec i chrześcianin. W ostatnich godzinach życia swego kazał sobie niektóre traktaty z Addisona przeczytać, i z największym poruszeniem o położeniu swej oyczyzny mówił, którey dobro jego naybardziej interesuje. Jako polityk, iako filozof, iako mowca, iako pisarz, iako mąż, iako oyciec, i iako przyjaciel może być między największemi mężami tego wieku policzony. Cztery tomy rękopismow in 4to po sobie zostawił.

Ostatnie depesze hrabiego St. Vincent

(Jervis) d. 16 czerwca, który jeszcze zawsze port Kadyx i flotę Hiszpańską, która się z 30 okrętow składa, 22 liniowemi okrętami blokuje, każą nam się w krotce decydującej morskiej bitwy spodziewać. Król Hiszpański sam do Kadyx przyjechał, i skarżącym się kupcom na zamknięcie handlu odpowiedział, że iego admirał ma rozkaz przez nieprzyjacielską flotę się przeznąć i z nią bitwę stoczyć. Już kilka razy usiłowała Hiszpańska flotta wyjść; ale zawsze ma wiatr przeciwny. Nasi maytkowie pod Kadyx zachowują największą karność. Kupcy Hiszpańskich portow, a szczegulniey w Kadyx, aby z powodu zastanowienia handlu ich kapitał nie prożnował, umyśliłi go Królowi pożyczyć, a w zakład bezpieczeństwa ich sum wyrobili sobie wolny transport swych towarow do Ameryki iak się tylko handel otworzy.

Gdy Xzê Waldeck naywyższy wodź Portugalskiej armii do Lizboay przybył, nasz jenerał Stuart powrócił z tamtąd do Anglii nazad.

Tego roczna nasza zachodnich Indyj kupiecka flotta około 200 żaglaw wielka, bez utraty nawet iednego okrętu szczęśliwie do naszych portow zawinęła. Okryciey flotty składało się z 3 liniowych okrętow, między któremi się ieden przy S. Troycy Hiszpanom dawniey zabrany znajdował.

Trzech buntownikow, Lee, Coffy i Brauhan, wszyscy rodowici Irlandczykowie, zostali przed kilku dniami w Plumut za dekretem złożonego na nich sądu wojskowego straceni, za to, że chcieli stojący w Stonehons garnizon na swoją stronę przeciągnąć, i potym zbroyną ręką swe zainiarować. Każdy z zawiązanemi oczy-

ma klęczał na swojej tronie; dwaj ostatni padli za pierwszymi wystrzałami; ale Lee został się klęczeć, z 16 uczynionych do niego wystrzałow żadna go kula nietrafiła; dopiero morski żołnierz ugodził go w samą głowę. W ostatnich godzinach życia przyznał się Xdzu, że odstąpienie jego od maksym słuszności od nauki Paine się zaczyna, i że na swoje nieszczęście nad to go pilnie czytał i za wiele szacował.

Na buntowników okrętu Phenix już dekret stawał: Browne będzie stracony, Gayes ma 2 lata więzienia, a Gray będzie z floty wypędzony. Z okrętu liniowego Saturno wszystek proch zdjęto. Nowi delegaci wojennego okrętu Sandwich, których inkwizycje jeszcze nie skończone, ciężko aby strycyka uszli. Dekret śmierci na 8 buntowników z okrętu Leopard admiralicya potwierdziła. Inkwizycje innych okrętów trwają jeszcze wciąż.

Uzbrojony transportowy okręt z Dover odebrał Francuzom nazad bogaty Portugalski okręt idący z Brazylii, którego wartość na 100,000 f. szt. szacują. Angielski bryg Raven przyprowadził Hiszpański okręt na 300,000 f. szt. wartości rachowany. Przeciwno spodziewanej teraz w Hiszpańskich portach Manilskiej flocie, wysłał hrabia St. Vincent kilka wojennych okrętów.

Dwa pocztowe okręty Xżę Walii i Diana odebrały rozkaz popłynienia z Jarmut do Dover, aby przychodzące depeche w ciągu negocjacji z Lill regularnie były odsyłane.

Na giełdzie czynią zakłady 100 gwińców przeciw 20, czy Francya w przeciągu pięciu tygodni z Anglią pokoy za wize.

P. Beekford, który po Xciu Bedford najbogatszym jest w całej Anglii i często się we Francyi bawi, odebrał od rządu Francuzkiego tyle względow, że tu i owdzie we Francyi popieczętowane jego rzeczy będą mu nie naruszenie powrocone i przesłane.

Nowe taxy, które ministeryum Angielskie na wino nałożyło, wcale winiarzom w Oporto nie są na rękę; kommissa na ten artykuł bardzo się zmniejszyły, i słychać iż Portugalia w tej mierze reprezentacya czyni.

W dzisiejszy dworskiej gazecie stoi, że nasze fregaty Lively i Minerwa d 29 Francuzką korwetę la Mutine od 14 armat i 135 ludzi, która z ważnemi depeszami do wyspy Francuzkiej przeznaczona była, z portu wyspy Teneriffy zabrały. Hiszpański korsarz Xżę Pokoju od 20 armat i 100 ludzi, tudzież Hiszpański pakebot z Cbruaną do Hawany idący, od naszych okrętów także zabrane zostały.

Flota Bridporta, na której zupełna spokojność panuje, wychodzi znówu z Torbay pod żagle.

D. 6 donosił bank, że jest w stanie nadchodzące dwa terminy pożyczki zastąpić.

Z zdobytych Hollenderskich wschodnich Indyy posiadłości bardzo wiele teraz Anglicy korzeniem ładownych okrętów do Europy wysyłają. Korzenny handel jest teraz prawie w naszych rękach.

Okolo 3000 zegarmistrzow podało petycją względem nałożonych tax na zegarki.

Nasi kupcy gotują już towary, które zaraz jak tylko pokoy w Lill podpisany zostanie, do Francyi wysyłają.

Dnia 2 t. m. wice król Irlandyi lord Camden, selsye tamtejszego parlamentu mowa od tronu zawiesił i az do d. 10 sierpnia odroczył. Cieszy się, że może te długie i pracowite selsye zakończyć na których maksymę bronienia konstytucyi przeciwko zewnętrznym i wewnętrznym nieprzyjaciółom iednostaynie utrzymywano. Gotowość z jaką niższa izba Irlandzkiego parlamentu w tych trudnych czasach potrzebne pieniądze zezwolenia uchwalała, zasługuje na pochwałę, i jest dowodem, że Irlandya dosyć siły posiada wspólnie z Anglią, która ją pożyczką założyła, do wymuszenia na nieprzyjacieliu chwalebne go pokoju. Opowiada tu jak mu się dobrze udało częścią przez surowe, częścią przez łagodne środki usmierzyć ducha buntu, który obaleniem konstytucyi i dobrego porządku groził, i spodziewa się że usiłowania i ślady, napadania, krwi rozlew i projekt zaprowadzenia anarchii w krótcie zatarte zostaną. "Bardzo wiele uwiedzionych, mowi, powracają do swych obowiązkow i chwytają się Królewskiego pardonu; i nie wątpię wcale, że ów duch podległości i wierności, którym się zawsze to królestwo szczyciło, w krótcie przywrocony zostanie. Winiszcie krajowi szczęścia, że się wszędzie iedność ducha pod czas zagrożenia od nieprzyjacielskiej flotty, pokazała, i spodziewa się, że na przyszłość na wierności armii polegać można. Doniosł nakoniec izbie, że Król Jmć wszystkich używa staranności do zrobienia prędkiego i pewnego pokoju, i w niósł z iednostayności z jaką Irlandya środki Angielskiego rządu wspiera, że nieprzyjaciel nie może sobie żadnych korzyści z dalszego prowadzenia wojny obiecy-

wać. " Mamy do utrzymania, rzecz, świętą i wspólną sprawę, niepodległość i konstytucyą W. Brytanii i Irlandyi, pod któreni obydwu królestwa za panowania Króla Jmć terażniejszego tyle błogosławieństwa doznały. Były one niemniej w okropney kryzys jak terażniejsza krwią naszych przodkow okupione. Poydziemy za ich wielkiem przykładem, a przez rowne meztwo i stałość stanjemy się godnymi naśladowcami ich waleczności i stałości.,"

Ostatnie wiadomości z Nowego Jorku w Ameryce d. 15 czerwca mieszczą w sobie adres izby reprezentantow na mowę P. Adams, który tak jak adres senatu tylko powtórzeniem tej mowy jest; 10 dni iednak o niego sporyszły. Ze wszystkich okoliczności pokazuje się, że nowy prezydent za interessem Anglii idzie, i obydwie izby jego przedsięwzięcia potwierdzają. Wywóz prochu, broni i innych wojennych potrzeb pod 1000 dollarow z północney Ameryki zakazany został. W kommissyi całej izby względem związku iedności, postanowiono 10 rezolucyy: żeby 3 fregaty, które budują jak nayspedzay wygotowano, że kilka fregat do okrycia naszego handlu na żółd będzie wziętych, że kupieckie okręty otrzymania pozwolenie uzbrojenia się, że terażniejsza siła lądowa będzie powiększona, i że nowe woyska do okrycia tych części brzegow, które naysłatwiej atakowane być mogą, werbowane będą. Oraz wyznaczono Pana Dana i Marshal którzy się jako kommissarze z P. Pickney, znajdującym się teraz w Hadze, do Paryża udadzą, dla załatwienia jeżeli można zakłóceń z Francją.

Obrady Parlamentowe.

We czwartek d. 6 t. m. czytano nastę-

pułące Królewskie poselstwo w niższej izbie:

Jerzy Król &c. Gdy położenie publicznych czynności wnet Króla Jmć postawi w stanie zakończenia terażniejszych sefssy parlamentu, zaleca Król Jmć swym wiernym niższej izby, aby zastąpienie nadzwyczajnych wydatków obmyślili, które do tego roczney służby potrzebne są, a osobliwie gdyby okoliczność wymagała założenia wiernego jego allianta, Króla Jmć Portugalskiego pieniędzmi, aby przez to wspomniony monarcha postawiony był w stanie do odwołania wszystkich ataków, któreby przeciw niemu od wspólnego nieprzyjaciela wymierzone zostały. ,,

Podobne poselstwo czytane było w wyższej izbie, i zwyczajne adreśsy do Króla uchwalono.

W piątek d. 7 t. m. otworzył P. Pitt w niższej izbie czwarty swoy tego roczny budget, czyli rachunek. Żądał aby uchwalono dla niego nowy kredyt na pół milliona, któreby w czasie prorogacyi parlamentu do jego rozkazow stało. To jest zwyczaj, rzekł, przy prorogacyi parlamentu zostawiania Królowi Jmć podobnych summ, aby ich w nagłych potrzebach mógł użyć. Z tych pieniędzy 200,000 f. szt: na subsydye dla Królowy Portugalski przeznacza; bo ta wierna alliantka, której porty tak dla nas ważne są, musimy wesprzyć, choćby negocyacye najlepiej poszły. Z resztą pewne wydatki dla armii Xcía Kondusza nie są jeszcze zapłacone, i myśli także pewne korpus w zachodnich Indyach rozpuścić, co bez nagrody i kosztów nastąpić nie może. Lecz wszystkie te wydatki spodziewa się 500,000 f. szt. zastąpić. Rezolucya ta i subsydyja dla

Portugalii bez sprzeczeki uchwalone zostały; gdyż iak tylko opozycya w niższej izbie zamilkła, tak minister nie znalazł żadney inney trudności w parlamencie iak zarejestrowanie swoich propozycyi.

Potym przystąpił P. Pitt do podatków. Taxę na wewnątrzną żeglonegę wyrachował na 90,000 f. szt. rocznego dochodu; ale że ią teraz dla zaszytych wielu trudności porzucić musi, widzi się więc przmuszonym inne na to miejsce zaprowadzić. Pierwsza jest powiększenie podatku na służących pięci mężkicy: gdzie dwoch trzyma ią zapłacą od każdego po 10 szeląg: (zł. po 20) więcej, gdzie 3 do czterech 15 szelągów, a gdzie 5 i więcej po 1 f. szt; gdzie zaś liczba 8 przenosi, jest terażniejszy podatek o 20 procentow powiększony, i ztąd spodziewa się minister 34,000 f. szt. zebrać. Z taxą tą szczegulniey się chełby, że tylko samych bogatych dotyka. Daley na każdego konia wierzchowego, który tylko od zabawy trzymany jest, nałożył 5 szelągów więcej. Ztąd wyrachowuje 24,000 f. na rok przychodu. Nie dostarczające ieszcze 30,000 f. z podwyższonych 20 procentow spodziewa się zebrać. Bez najmniejszego sprzeciwienia się, rezolucyą jego zaraz przyjęto.

Generał Attorney przynosił swóy teraz projekt do zapobieżenia niesłuszney przysiędze. Wiadomo jest, iż spisek na królewskiej flocie, przez to tylko do takiej siły przyszedł, że hersztowie rozkazali reszcie maytkow formalnie na wierność przysięść i biblią całować; podobnym sposobem w spisku pod Plimut postawiono biblią na wyniosłym miejscu, gdzie kilka set żołnierzy i maytkow poszło ieden za drugim ią całować; ponieważ Angielczyk wartość przysięgi na całowaniu biblii za-

kłada i na to wielką baczność dają, aby się przysięgający dobrze wargami biblii dotknął. Zład tedy powracający maytkowie do swych obowiązków, są w niespokojności względem wykonanej przeciwnej przysięgi. Zamiarem iego jest, za broń podobnych przysięg na dal, i nałożenia na przestępców wielkiej kary; bo nadto wielkie pobłażanie, wystawiło dotąd kraj na wiele niebezpieczeństw — P. Nicholl przypomniat, że już mamy taką ustawę. Ale P. Pitt odezwał się, iż potrzeba taką ustawę zostrzyć, i występki w samem korzonku przyciąć, który by do obalenia dobrego porządku w cywilności, religii i armii zmierzał.

Z Hagi d. 18. Lipca.

W zgromadzeniu narodowem oznaymił przeszłego piątku prezydent urzędowanie, że przedugodne artykuły między Cesarzem i rządzą Francuzką ratyfikowane i ratyfikacye zamienione zostały; tę nowinę zgromadzenie z wielkim ukontentowaniem przyjęło.

Przeszłej soboty odebraliśmy tu wiadomość, że wylądowne woyska, które do Helden i Texel do zaambarkowania się wysłane były, nazad z okrętów cofnięte, i że cała wyprawa wstrzymana zostanie; ale przedwczorem zostaliśmy przecię w tej mierze oświeceni. Woyska były aktualnie z okrętów na ląd wysadzone, ponieważ na okrętach nie miały wszystkie miejsca; ale jak z każdej kompanii po 14 ludzi oderwano i do garnizonow nazad odesłano, wsiadła reszta na okręty i flotta w każdym momencie za danym znakiem jest do wyścia na morze gotowa. Wiele woyska, a osobliwie strzelcow w sadzono na wojenne okręty. Wyprawa ta będzie z

flottą Brestenską i z Dunkierki wspólnie działać; zacym rozpuszczone o iey znaczeniu wieści, wszystkie są płonne. Angielska flotta krąży o półtory mili od Texel Jak się tylko wiatr obroci zaraz nasza flotta z 17 liniowych okrętow i 20 fregat złożona, na morze wywdzie. Francuzki minister Noel przed kilką dniami oglądał z swoją żoną naszą flotę. Szwedzki minister hrabia Löwenhielm także ją oglądał. Piękny jest widok, całą tę flotę z 100 transportowych okrętow przy niej na kilka godzin rozłożoną widzieć. Między żołnierzami i maytkami panuje największa jedność, tak jak między jenerałem i admirałem i resztą officyerow.

Termin zwołania wszystkich kredytorow, bywszego szadhuera do i października odłożono.

Słychać, iż Hiszpańska flotta w Kadyx odebrała rozkaz, niech kosztuje choć do wyścia na morze

Z Rzymu d. 30. Czerwca.

Xtę Braschi, wnuk Papieża, oprocz wielu millionow ktore już zagranicę wywoził, znowu świeżo dwa mill. w złocie i srebro do Neapolu dla zakupienia Xstwa Francavilla, wysłał.

Trzej Hiszpańcy prafaci odebrali z Madrytu nowe rozkazy. Król Hiszpański żąda, od Papieża zgromadzenia kościoła katolickiego, i jeżeli nie może zwołać powszechnego koncylium, to przynajmniej na partykularne dla samey Hiszpanii ma zezwolić. Na tym koncylium ma być powszechna reforma duchowienstwa Hiszpańskiego i klasztorow utozona. Kardynałowie oprocz Włoch będący, mają mieć także głosy, i rowno jak Włoscy do godności Papieża należeć. Kouklawa do obiera-

nia Papieża ma się koleją w różnych krajach katolickich odprawiać.

W Madrycie będzie osobne Penitencyarium ustanowione, dla tego aby się do Rzymu z niczem nie referować. Biskupi Hiszpańscy mają mieć władzę mianowania na beneficya i dawania małżeńskich dyspens bez referencyi do Rzymu. Te i tym podobne punkta ściągające się do zaprowadzenia karności kościoła, mają być od delegatów w Rzymie popierane.

Z Amsterdamu d. 18. Lipca.

Z urzędowych doniesień mamy wiadomość, że d. 1 t. m. w Aranjuez między Xciem pokojem i obywatelem Perignon i Volknaer ministrami rzeczpospolitych Francuzkiej i Batawskiej, formalne przystąpienie ostatniey do traktatu alliansu i przyjaźni między Francją i Hiszpanią podpisane zostało. Francya i Hollandya zaratyfikują zapewne ten potroyny allians, który jest szczególniey przeciw Angielskiej przemocy na morzu wymierzony.

Rzeczpospolita Batawska wyznaczyła obywateli Lestevenon, van Stenwyk, który także jest na ministra do Paryża przeznaczony, i Teodora van Marselis z Amsterdamu do znajdowania się na konferencyach w Lill; wszyscy trzech są zręczni negocyatorowie.

Dowiedniemy się, iż Angielski admirał Duncan trzema liniowemi okrętami z Nore zmocniony został. Z tym wszystkim nasz admirał Winter odebrał rozkaz do wyścia na morze z flotą, i jużby był wyszedł gdyby się wiatr od onegdajszego dnia od południa na zachód nie był obrocił. Ta flotta składa się z 16 liniowych okrętów; admirał Winter płynie na okręcie *Wolność*: oprócz niego kontra admirałowie Renties i

Stony na flocie się znajdują. Okręt Cortenaer od 70 armat, na dany znak z Helwetfluis wywdzie i z tą flotą się złączy. Potwierdza się także, że na tey flocie znajduje się 16,000 Batawskiego woyska, którego przeznaczenie, iak teraz dokładnie wiemy, flotą Bresteńską i z Dunkierki poparte zostanie. Jenerał Hoche będzie obydwoch ostatnich lądowem woyskiem komenderował; na jego miejscu jenerał Moreau nad armią Sambry i Mozy obiał kommendę.

Hollenderski kapitan Ruysch, który Angielskiemu admirałowi Duncan, od rządu Batawskiego względem zabranego przez Francuzow Angielskiego rybaka odpowiedź zawioził, bardzo przyiacielsko od tego admirała był przyjęty. Admirał Duncan pił zdrowie admirała Winter i podał kapitanowi Ruysch umyślnie perspektywę aby mógł dobrze Angielską flotę zobaczyć; ale kapitan Ruysch nie przyjął tej grzeczności i zaraz do Texel powrócił. Wszyscy żołnierze i maytkowie należący do tey wyprawy oczekują spokojnie i z zimną krwią momentu ataku.

P. S. Rozumiemy, że nasza flotta dziś po południu na morze wyszła. Angielska flotta składa się z 15 liniowych okrętów i kilku fregat, iakieśmy się wczoray dokładnie wywiedzieli; ale od wczoraysza i dziś może zmocnioną została. Mimo tego, większa część naszych transportowych okrętów to jest 10 do 12 armat uzbrojona.

Z Medyolanu d. 8. Lipca.

Dzień iutrzejszy jest dniem obchodu święta wolności wszystkich krajow wzmiankowanych w punktach przedugodnych z Celsarzem i w traktacie poko-

iu z Papieżem. Pó ogłoszeniu pokoju wie-
dzieć dowodnie będziemy, które provin-
cye za wolne ogłoszone zostaną; na ten
czas bowiem uroczysta względem tego
wysięc ma deklaracya. Upewniają, iż
kraie leżące zacząwszy od Ankony aż do
Wenecyi, cały Fryol, ziemia stała Wene-
cka, cała Lombardia i Xtwo Mantuań-
skie wolnemi będą i składać mają naszą
rzeczpospolitą, która ieszcze może czym
się powiększy, po zgaśnieniu Papieża.
Podług takich układów Celsarz weźmie
Istryą, Dalmacyą, i Sklawonią Wenecką.
Wyspa Korfu dostanie się rzeczypospoli-
tey Cysalpińskiej, a Wenecya utraci swo-
ją marynarkę.

Od granic Włoskich d. 6. Lipca.

Piszą z Florencyi, iż d. 3 t. m. jenerał
Francuzki Chabout z oddziałem jazdy i
częścią artylleryi wszedł do Luki. Po-
dług listow z Rzymu poruszenia w tey sto-
licy chrześcijaństwa co dzień stają się nie
bezpieczniejszemi i wiele pism zapalających
rozzrucają. W Perrugia niedawno było
poruszenie, lud usiłuje koniecznie wybić
się z pod władzy Papieżkiej. W Civita-
vecchia więźniowie chcąc odzyskać wol-
ność zamysłali wyrzucić strzegące ich war-
ty. Duch rewolucyyny coraz bardziey
dale się postrzegać w Marchii i Umbrii.

Wypis z listu Gorycji d. 12. Lipca.

Znaczna część woyska nieustannie
maszerująca do armii Włoskiej, nie bez
przyczyny rodzi domniemanie, iż w tych
pięknych okolicach wiele ieszcze do usku-
tecznienia pozostaje; zważając iednak do-
bra iaka między nami a Francuzami trwa
przyjaźń, wnosić można, iż strony obyd-
wie są w porozumieniu względem nastąpić
mających działań. Wreszcie trudno jest

powiedzieć, naczym zawisły, i przeciwko
komu takowe działania wymierzone zos-
tana; bo tajemnica niedościgła zakrywa
przed ciekawym wzrokiem publiczności
prace i wyroki kongresu w Montebello.

Z Bazylei d. 12. Lipca.

Deputowani naszego kantonu powro-
cili już z seymu w Frauenfeld; przedmioty
na seymie traktowane nie musiały więc
bydź wielkiej wagi, albo nie doznały wiel-
kich sporow. Mowią, że kantony Szway-
carskie mają pozwolić przechodu woyskom
Francuzkim, przez część kantonu Berneń-
skiego.— Zapewniają, że korpus Kondeu-
sza za dwa miesiące będzie rozpuszczo-
ne.

Z Moguncyi d. 15. Lipca.

Przełożeni Moguncy i Darnsztaccy
stosując się do wezwania od jenerała
Lefevre byli ostatniego piątku w głównej
iego kwaterze w Höchst, dla naradzenia się
o rozłożeniu Francuzkiego woyska. Przy
tey okoliczności oświadczył im Lefevre, iż
się on z swoją dywizyą w 14 dniach cofnie
za Ren, a woyska Celsarskie w przeciagu
dni 10 także z tutejszych kraioy ustąpią.

Część dywizyi jenerała Lefevre prze-
szła już przy Neuwied za Ren; w dywizyi
Lemoine, podobnie już za tę rzekę cofno-
ney, wielu żołnierzy pokazało swoje
ukontentowanie, iż do morskiej wyprawy
należeć mają.

Na prawym brzegu Renu niema zosiąć
iak mówią, tylko 8000 Francuzow pod
komendą jenerała Grenier. Słychać nawet
że Francuzi także od lewego brzegu zamy-
ślają się cofnąć i uformować kordon za
Mozą. Nad Nidą stoi ieszcze 3000 Fran-
cuzow.

GAZETY KRAKOWSKIEY

 WE SRZODĘ DNIA 2. SIERPNIĄ 1797.

Z Paryża d. 13. Lipca.

Lord Malmesbury miał wielkie summy pieniędzy z sobą do Lill przywieść.

Genueński poseł margrabia de Spinola, który się tu w Paryżu tylko dla interesów swoich, tyczących się dobrę jego żony bawit, odebrał rozkaz opuszczenia Francyi, i przedwczorem wyjechał ztąd do Londynu.

Hrabia d'Entraignes, który dawniej przy poselstwie Rosyjskim w Wenecyi interesa pretendenta Francuzkiego utrzymywał, i na z Medyolanu pod mocną eskortą do Paryża bydź prowadzony. Officyer który tą eskortą kommanderuje, jest za iego osobę w odpowiedzialności.

List z Montebello d. 1 t. m. donosi, że Cesarz wydał rozkazy uwolnienia Francuzkich więźniów w Ofumońcu; oczym jednak dotąd z Wiednia nic nie mamy.

Turecki ambasador Effendi Ali jest tu krotce oczekiwany. D. 1 t. m. stanął w Lyonie, odwiedził tamtejszą bibliotekę środkowey szkoły, &c. Profesor Mollet uczynił w iego przytomności kilka doświad-

czyń fizycznych, między innymi i z elektryczności; ale sam ambasador niechciał się elektryzować. Gdy mu podobieństwo elektryczności do piorona opisywano, zdawał się zadziwiać nad przesądem Europeyzykow, którzy błyskawicę nie chuchiem aniola, a trzask piorona nie trzepotaniem skrydłami iego bydź mienia. Po południu miał ambasador wielką kompanią, wszystkie kobiety które mu się podobaty, prosił przy sobie na sofie siedzieć, nazywał ich piękne i śliczne (charmant) i to ostatnie słowo dla spamiętania go kazał sobie często swemu służącemu powtarzać. Gdy jednemu pięknemu Francuzowi dragoński kapelusz wdziano, rzekł: "armia z takich żołnierzy złożona, całą Europę by zwyciężyła." Na drugi dzień był na wachparadzie w Lyonie, potym znajdował się na wielkim obiedzie, gdzie zdrowie zwyciężkiy Ottomańskiej armii spełniano; ale on raczey zdrowie pięknych Francuzek radził promowawać. Obeyrzał wszystkie rękodzieła i fabryki w Lyonie, które miasto wieczor illuminowane było,

potym udał się w dalszą podróż do Paryża. Po drodze wszędzie był z wielkimi dystenkami przyjmowany.

Wszystkie wiadomości, które do rady 500 posłano względem mającego się w Paryżu w przyszłym miesiącu z konstytucyjnych Xży zebrać koncylium, rada do dyrektoryatu odesłała, ponieważ takowe zgromadzenie jest przeciwko konstytucyi.

Członki kompanii w Dijon, które się dobrowolnie do aresztu udały, są od wszelkiego oskarżenia uwolnione.

Już i w Weneckiej municypalności są partye, które sobie publicznie demokratycznej i arystokratycznej partyi nazwiska nadają. Nasz skarb narodowy odbierze w krotce zasilki pieniężne z Wenecyi.

W Liceum dramatycznym był w tych dniach wielki hałas; postrzeżono tam człowieka, który na początku rewolucyi Xżnie Lamballe serce wyrwał. Jak go tylko postrzeżono wszyscy się na niego rzucili, i warta go ledwie uratowała, ale wszelako skaliczony odszedł.

W Rzymie umyślnie magazyn prochu zapalono, gdzie kilkunastu ludzi życie utraciło.

List z Wenecyi pisany wyraża, że plac S. Marka podobny jest do placu naszego równości, niemal tak jest szeroki, ale nie tak długi. — Przy drzwiach kościoła S. Marka stoją 4 konie brązowe, które może podobną drogę do Paryża odprawiają, jak dawniej z Konstantynopola i Rzymu do Wenecyi. — Widok sali, w której inkwizytorowie stanu swe posiadzenia odprawiali, taką odrazę w Wenetach sprawiło, że przechodząc jeden drugiemu nie mówiąc ani słowa palcem ją wskazują. — W arsenale tamtejszym nad uzbroje-

niem 20 liniowych okrętów i kilkunastu fregat pracują. — Całe to miasto jest teraz obrazem spokojności i braterskiej przyjaźni.

Wczoray zatrudniła się rada 500 ważnym naradzeniem względem klubów, czyli towarzystw ludu. Deputowany Duplantier rzekł: Jest że to chcieć konstytucyi i utwierdzić szczęście ludu, kiedy tym daemy opiekę, którzy strach i anarchią znówu zamyślają zaprowadzić? tym, którzy pod pozorem, że są przyjaciółmi konstytucyi myślą o wymordowaniu spokojnych obywateli i na rozwalinach teraźniejszej konstytucyi chcą swoje panowanie rozprowadzić? Nic nie jest potrzebniejszego jak grożącemu nieszczęściu zapobiedz. Kluby czyli towarzystwa ludu bezwątpienia uczynity dawniej wielkie przysługi; ale zaprowadzony teraz porządek, nie potrzebuie już więcej ich pomocy. My możemy zawsze owem towarzystwom naszą wdzięczność okazać, ale nie potrzebuemy na formalne ich otwieranie zezwalać lub ich nowem zamiarom się poddawać. Jakież zamieszanie nie sprawiłyby! Jeszcze za czasow Baboeufs chcieli już swe projekta uskutecznić; ale ramię sprawiedliwości zniszczyło ich próżne zamachy. Teraz zaczęto na nowo w Paryżu i po departamentach towarzystwa otwierać, które się przed okiem konstytucyjnych władz ukryć starały. Któż jest członkami tych towarzystw? dawni jakobini, tak nazwani zagoni rewolucyoniści; ludzie którzy sobie imię sławnych osób dawniej rzepltey Rzymskiej nadają, a w istocie na imię kanibalow zasługują. Są zdraycy, którzy na zoldzie zagranicznych fakcyy stoją; w ich zgromadzeniach jest konstytucya wątpliwością i rozpuszczają po-

twarze przeciw wam. Miewiają sekretne tschadzki, oznaczają reprezentantów, którzy wymordanemi być mają, i z departamentów przybywają mordercy do Paryża. Pełno jakobinów uwiła się po Paryżu i prędkie środki potrzeba obmyślić, bo jeżeli się spóźnicie mogą krwawe sceny nastąpić. Jeden z ludzi, o których wam tu mówię chciał mnie zamordować.— Teraźniejszy dyrektor Rewbell pytał się dawniej: "Zkąd tyrania bierze swój początek? Gdzie znalazła najgorętszych siepaczów? U jakobinów. Któż Francją okrył zbrodniami, bastylami, i rusztowaniami? jakobini. „ I ja mówię że to samo zawsze będzie, poki towarzystwa ludu i tak nazwane cyrkuty konstytucyjne cierpieć będą. Kommissya, której zlecieliście aby wam zdała rapport o towarzystwach ludu, uznała, tak iak Tallien dawniej powiedział, że Francya więcey pomocy towarzystw ludu nie potrzebuie. Nakoniec Duplantier proponował następujący projekt: Obywatele, którzy się w towarzystwie o rzeczach politycznych i innych przedmiotach naradzić chcą, w miejscu takowego zgromadzenia muszą przynajmniej rok zamieszkałymi być. W miejscach, które 5000 ludności posiadają, nie może takowe towarzystwo być większe iak 10 obywateli, w miastach mających do 20,000 ludności nad 20 obywateli, w miastach nad 100,000 ludności, iak w Paryżu, Lyonie, Marsylii, i Bordeaux nad 40 obywateli. Te zgromadzenia będą pod okiem municypalności i na drzwiach ich będą napisy: Towarzystwo ludu. Te towarzystwa nie mogą z sobą korrespondować, ani iedno w drugie się wcielać, nie będą miały prezydenta, ani sekretarzów i zaraz będą

zamknięte iak się tylko niespokojnie zachowają.— Względem tego projektu bardzo żywe spory zaśły iedni go mieli załagodny, drudzy iak na przykład partya gory, za nie potrzebny. Rapport Duplantier rozkazano drukować i projekt będzie daley roztrząsany.

Od wyższego Renu d. 15. Lipca.

Graubündncykowie żądali od Szwajcarskich kantonów pomocy przeciw podanym swoim Weltelinczykom, którzy się za wolnych ogłosiwszy, uzbroili.— Zadanie to na seymie w Frauenfeld ma być roztrząsane. Odezwa, którą kantony Szwajcarskie do Weltelinczyków wydały, zachęcając ich do posłuszeństwa nie dobrze przyjęta została.

Od d. 16. czerwca 1798. do d. 28. czerwca 1797. przez Bazyleię w jeńcach i dezertarach Francuzkich, Austryackich, Pruskich, Heskich i Rzeszy Niemieckiej 47,242. przeprowadzono. Między którymi było dezertorów Cels: 2731, wymienionych 27,951; Dezertorów Franc: 741, wymienionych 7541; Dezertorów Pruskich 367, wymienionych 1224; Dezertorów Heskich 12, wymienionych 1089.

Podług gazety Weclarskiej mocno mówią o nowym aliansie między północnymi dworami i Anglią dla równoważenia aliansu południowych dworów.

Z Hildesheim d. 17. Lipca.

Przypomni sobie każdy, mowi tutejsza gazeta, wiadomość o naruszeniu przez Francuzów neutralności na uściu Wezery. Teraz odbieramy z rąk pewnych wiadomość, iż w samey rzeczy pokazali się na Wezerze trzey Francuscy uzbroieni korsarze, którzy Angielski kupiecki okręt atakując, przymusili do ucieczki na rzekę Geste. Jak tylko się d. 11. 0

ym zdażeniu dowiedział króla Pruskiego dyrektoryalny minister Pan Dohm, doniosł zaraz Xięciu Brunswickiemu, który potrzebne dyspozycye do zapobieżenia wszystkim dalszem nieprzyzwoitościom zawczasu poczynił.

Z Frankfurtu d. 15. Lipca.

Rofsyysko-Cełsarski tajny konsyliarz i minister stanu Pan Alopeus z Drezna przez tuteysze miasto przejechał; mówią że idzie z zleceniami do wyższego Renu.

Onegdaj jenerał Lefevre oddał wizytę feldmarszałkowi Kray, okazując mu przy wyjeździe dowod swojego szacunku, inaczej rzadko się jenerałowie z sobą widują.

Kwaterunek Francuzki z tamtej strony rzeki Nidy daleko teraz znosniejszy: dziesięciu włościan nie mają tylko jednego żołnierza żywić koleyno.

Z Wenecyi d. 5. Lipca.

Buonaparte, jak wiadomo, żądał od Wenetów aby mu przysłali do negocyacji w Montebello bywszego patrycyusza Battaglia jako znanego sobie z talentów ca pełnomocnego ministra. Muncypalność złożyła w tej okoliczności radę, na której mimo opozycyi 18. członków Battaglia o-

branym został i już na miejsce przeznaczenia swojego wyjechał. Po bezskutecznym usiłowaniu muncypalności naszej utrzymania dawnych rzeczypospolitey krajów przy naszym państwie, użyła jeszcze inszego środka. Ułożyła muncypalność pismo zachęcające do związku nie tylko z miastami dotąd do rzeczypospolitey Weneckiej należącemi, ale ze wszystkimi ludami we Włoszech i tym samym z rzeczpospolitą Cysalpińską; rozstała go potym pomiędzy znaiomszych patryotów do podpisu, a podpisane od 35000 obywatelów jenerałowi Buonaparte przestała. — Procz tego zgodzono się na wystanie obywateli Sanfermo i Mengotti jako pełnomocników do dyrektoryatu Paryżkiego dla poparcia tego zjednoczenia. — Inne miasta Weneckie mają być wezwane aby podobnych deputowanych do Paryża wysłały dla wystawienia, jak smutne skutki zajęcie przez Austryę Dalmacyi i Istrii, nie tylko dla Wenecyi ale nawet dla całych Włoch za sobą pociągnie — Bywszy patrycyusz Vidman donosi w swym liście, że wyspy Lewanckie w naylepszym są duchu do przyjęcia demokratycznego rządu i chcą się złączyć z Wenecyą

DONIESIENIA.

Przez C. K. Zachodnio galicyjską dobr rządowych administracyą, pod d. 10go Kwietnia roku bieżącego wypisana i na dzień 31 bieżącego miesiąca wyznaczona licytacja, względem przedarzy kamienicy kamestralney w Krakowie pod Nr'em: 221 będący niniejszemi odwrotnie się.

Z C. K. Zachodnio galicyjskiej dobr rządowych administracyi w Krakowie d. 24 Lipca 1797,
Alam Dising, sekretarz.

Pewny Xiądz świecki dobrego urodzenia, który raz raz zwiedzał kraje, i oprócz innych potrzebnych umiejętności, mówi doskonale językiem łacińskiem, włoskim, francuskim, niemieckim, i nieco polskim, życzy sobie być guwernerem, kapelanem, lub sekretarzem przy jakim dworze; o pomieszkaniu jego dopytać się można w kantorze gazety Krakowskiej.

Ponieważ kamienica dziedziczna do klasztoru Hebdowskiego należąca, w mieście tuteyszym na mikołajskiej ulicy położona, pod N. 622. za wysoki dozwoleńiem, drogą publiczney licytacji w dniu 27 września sprzedana będzie, więc uwiadomia się każdego wpowszechności tym końcem o takowej sprzedaży ażeby się życzący nabydź taką kamienicę, w urzędzie tuteyszym cyrkularnym czyli w kancelaryi onego w dniu rzeczonym 27. września o godzinie 9. rana. na tej licytacji zaaydować mogli. Cena fiskalna jest zł: p. 8250. kamienica ta bez długów będzie sprzedana za złożeniem zaraz w gotowiznie summy licytacyjney, więcej daicęmu; z ostrzeżeniem, otrzymania konfirmacyi aktu licytacyjnego przez Prześwietną C. K. tuteyszą zadworną komisycę. w Krakowie dnia 8 lipca 1797

Josephus Baron Riedheim C. K. konsyliarz gubernialny i kapitan cyrkularny.